

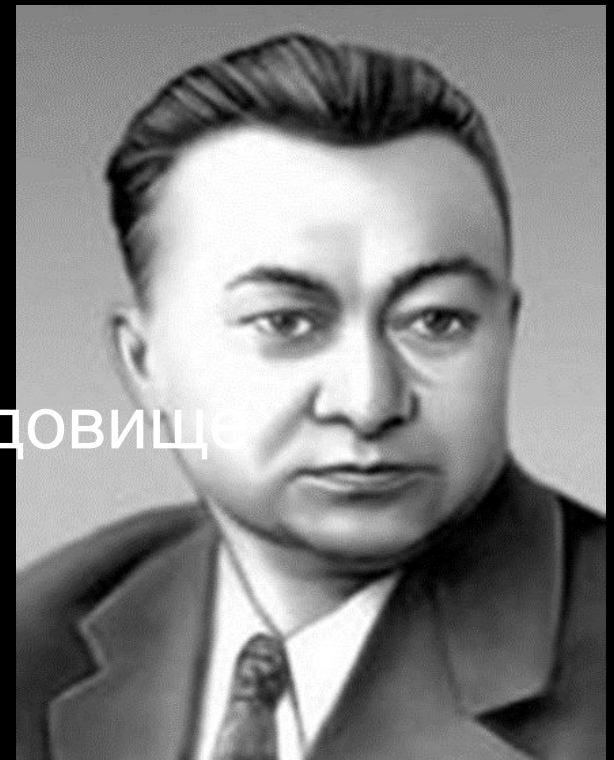
Андрій Самійлович Малишко

*(1912 —
1970)*

Андрій Самійлович Малишко

- Дата народження 2 (14) листопада 1912
- Місце народження Обухів
- Дата смерті 17 лютого 1970
(57 років)
- Місце смерті Київ
- Поховання Байкове кладовище
- Національність українець
- Громадянство СРСР СРСР
- Мова творів українська

Андрій Самійлович Малишко

- Рід діяльності поет, перекладач,
літературний критик
- Роки активності: 1930–1970
- Напрямок соцреалізм
- Жанр поема, вірш
- *Magnum opus*: «Пісня про рушник»
- Премії три Державні премії СРСР,
Державна премія УРСР імені Т. Г. Шевченка
- Нагороди два Ордена Леніна, Орден
Червоного Прапора, Орден Червоної Зірки,
Орден «Знак Пошани»

Андрій Самійлович Малишко (2 листопада (15 листопада) 1912, с. Обухів, нині місто Київської області — 17 лютого 1970, Київ) — український поет, перекладач, літературний критик.

Батько
Самійло Малишко

Мати поета
Ївга Базилиха

Андрій з братом і сестрою

Усе пам'ятаю, ніщо не
забуто,
Дитинство моє вітряною
порою...

Народився в селі **Малишко**
Обухові (нині міста Київ-
ської області) у родині
шевця..

Був найменшим серед
одинадцяти дітей.

ДИТЯЧІ РОКИ

- Жилося родині Самійла Малишка не розкішне. Землі було дві десятини, а сім'я чималенька — тільки дітей одинадцяттеро. Тож доводилося господареві і шевцювати, й на заробітки в Таврію ходити. От і малий Андрій пособляв чим міг. Ходив заможнішим по господарству помагати, грав на

Хата, де пройшло дитинство поета (Обухів, вул. Андрія Малишка), нині музей-садиба

ЦІКАФІЙ ФАКТ

- Старший брат Андрія — Петро Малишко — став своєрідним народним месником — Робін Гудом, який грабував комуністів і радянських чиновників, але не чіпав простих селян. 1928 року Петра Малишка спіймали, відвезли до Києва, де засудили до страти. Мати Андрія й Петра зверталася з проханням про помилування до голови ВУЦВК Григорія Петровського, але безрезультатно. Пізніше Андрій Малишко сказав про брата: «Якби я писав вірші так

Музей Малишка
в Обухові

ПЕРШІ ВІРШІ

- Вірші почав писати ще дитиною. Побудником цього була народна пісня, яка, гостюючи вечорами в співочій сім'ї Малишків, розпалювала фантазію хлоп'яти, виводила його душу з тісної хатчини на простори незвичного, часто героїчного життя, давала відчуття щастя, яке людина спроможна зазнати лише в стані співу. Ще хлопчиком він самотужки навчився грати на гармонії, бував музикою на весіллях.

"Бував я гармоністом на весіллях
веселих.

Гримів ладами високо в долинному
краю,

А небо виливало дощів зелений келих,

ПАРОСТКИ МИЛОСЕРДЯ

- Отже, на самісінькому початку Малишкової творчості була пісня. Співаючи одного разу з матір'ю сумну пісню, малий Андрій захотів, щоб вона щасливо закінчилася, і сам переробив її трагічний кінець:

Чорний ворон опівночі

Не клює козацькі очі."

З цього заперечення (а в пісні - "Чорний ворон опівночі виклював козацькі очі") і почалася творчість Малишка. Він ніби вийшов з глибин вікової української народнопісенної культури, його дитяче милосердя було першим виявом активної, гуманної позиції, яку поет

НАВЧАННЯ...

- В 1927 році він закінчує семирічку і вступає до Київського медтехнікуму. Та не медицина була його покликанням. Юнака владно кликало живе слово, поезія, тож і стає він студентом Інституту соціального виховання /згодом Інститут народної освіти - ІНО, а зараз це - Київський державний університет імені Тараса Шевченка/. Вступний іспит з літератури приймав у Андрія Малишка М.К.Зеров, який одразу ж помітив у вступника літературні здібності і не тільки допоміг йому переступити всі інші "пороги" ІНО, але й представив його згодом своїм товаришам.

- ❖ Після школи вчився в медичному технікумі.
- ❖ Закінчив Київський інститут народної осв

Андрій Малишко (сидить праворуч)
з учителями Овруцької школи. 1932р.

Працював військовим кореспондентом у фронтних газетах «Красная Армия», «За честь Батьківщини», і в партизанській газеті «За Радянську Україну».

"ЗА ЧЕСТЬ БАТЬКІВЩИНИ"

- Наприкінці 30-х рр. у творчості поета з'являються і поступово наростають тривожні мотиви, пов'язані з думкою про можливість війни. Невдовзі загриміли розриви фашистських бомб над мирними оселями. Почалася Велика Вітчизняна війна.

"ЗА ЧЕСТЬ БАТЬКІВЩИНИ"

- Написані по гарячих слідах війни нариси й статті, палкі вірші підіймали бійців у атаку, кликали до перемоги. Наче закличний звук сурми, звучать назви книг Мелниченка

написані у роки війни:

'До бою вставайте' /1941/,

'Україно моя' /1942/,

'Понад пожари' /1942/,

'Слово о полку' /1943/,

'Битва' /1943/,

'Ярославна' /1946/.

Віпачи огні за дожилого огню неба,
Самолвотти чюдять, бо на захід друкити і
фронтти.

Україно моя, мій в світлі нікого не треба,
Тільки в голос твій чутти і ніжність твою
врегтти.

Як росли ми ізлажку? Скриття у хаті коліска
Заласав калануць, ги горіла воскова свіча
Тти нам шльк показала, зжше під зірниццми
І проміння багрянє подібне було до ма.
блиска.

А. Малишко. Сторінки рукописного примірника книги А. Малишка "Україно моя". Ілюстрації художника Г. Пустовійта. 1924–1943 рр.

"УКРАЇНО МОЯ"

- Цикл "Україно моя" став серцевиною не тільки воєнної лірики, але й усієї творчості Малишка, навколо якої зосередились ідейно і тематично близькі поезії - "Київ", "Мати", "Моєму батькові", "Боженко", "Понад пожари". Вони відкрили поета великого, надали його постаті характерних і неповторних обрисів.
- Після війни почався новий етап у творчості Андрія Малишка. Вийшли у світ збірки "Весняна книга" /1949/, "За синім морем" /1950/, "Книга братів" /1954/, "Що записано мною" /1956/, "Серце моєї матері" /1959/.

"УКРАЇНО МОЯ"

- Образ матері поет навек проніс у серці, тому мотив материнства органічно вріс в його поезію на всіх етапах творчості

...Мати моя, мати,
Стара голубко в сяйві сивини...
Тебе, маленьку, рідну, сивувату,
Дано навіки в серці пронести.

("Мати").

Зворушливо і ніжно оспівав у своїх творах Андрій Малишко образ жінки - матері. Цей образ один із найулюбленіших у народній пісні. Він оповитий ніжною синівською любов'ю, зігрітий теплом народної шани.

БІОГРАФІЧНІ ДАНІ

1934—1935 служив у Червоній армії. Після демобілізації переїхав до Харкова і працював журналістом у газеті «Комсомолец України», в «Літературній газеті» та в журналі «Молодий більшовик».

Під час Великої Вітчизняної війни був військовим кореспондентом у фронтових газетах «Красная Армия», «За честь Батьківщини», і в партизанській газеті «За Радянську Україну».

Після війни працював відповідальним редактором журналу «Дніпро» (1944—1947). Депутат Верховної Ради УРСР 3-го та 4-го скликань.

ТВОРЧІСТЬ

- У 1930 р. Андрій Малишко надрукував перші вірші в журналах «Молодий більшовик» та «Глобус».
- Протягом 1935—1940 рр. він видав збірки: «Батьківщина» (1936), «Лірика», «З книги життя» (1938), «Народження синів» (1939), «Листи червоноармійця Опанаса Байди», «Березень», «Зоревідні», «Жайворонки» (усі — 1940). У цей же період написав поеми «Трипілля» (надруковано лише уривки), «Ярина», «Жармалюк», «Дума про козака Данила».

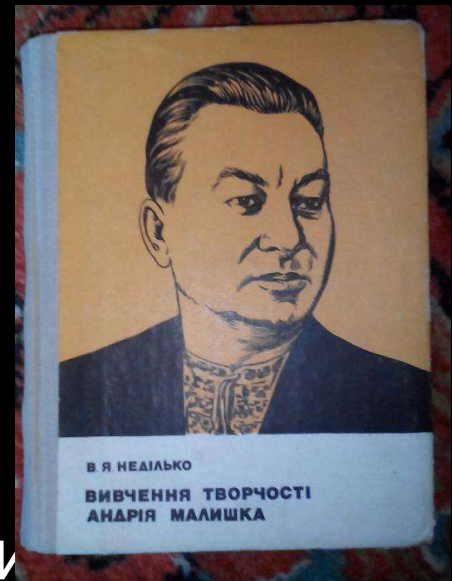
ТВОРЧІСТЬ

- У 1930 р. Андрій Малишко надрукував перші вірші в журналах «Молодий більшовик» та «Глобус».
- Протягом 1935—1940 рр. він видав збірки:
 - «Батьківщина» (1936),
 - «Лірика», «З книги життя» (1938), «Народження синів» (1939),
 - «Листи червоноармійця Опанаса Байди», «Березень», «Зоревідні», «Жайворонки» (усі — 1940).
- У цей же період написав поеми «Трипілля» (надруковано лише уривки), «Ярина», «Кармалюк», «Дума про козака Данила».

ТВОРЧІСТЬ

- У 1941 — 1944 рр. поет служив військовим кореспондентом де виступав і як поет, і як публіцист; видав сім збірок поезії:
- «До бою вставайте!» (1941), «Україно моя!» (1942, виходила двічі),
- «Понад пожари» (1942),
- «Слово о полку» (1943),
- «Битва» (1943),
- «Полонянка» (1944),
- «Ярославна» (1946).
- Героїко-трагічний пафос циклу з п'яти віршів «Україно моя!», написаного 1941 р., передавав щирий особистий біль за рідну землю, віру в її визволення. «Україно моя!» — одне з найяскравіших поетичних явищ років війни.

ТВОРЧІСТЬ

За поему «Прометей» Малишко отримав у 1947 р. **Сталінську премію**.

У 1950 р. з'явилась збірка «За синім морем», написана після відвідин поетом Канади та США разом з групою діячів культури. Наступного року він отримав за неї **Сталінську премію**.

Протягом 1961—1970 рр. вийшли збірки:

«Листи на світанні» (1961),

«Прозорість» (1962),

«Дорога під яворами» (1963),

«Рута» (1966),

«Синій літопис» (1968),

«Серпень душі моєї» (1970).

Історична довідка:
Сталінська премія — щорічна премія діячам науки та мистецтва, за найкращі винаходи, в галузі військових знань, а також у галузі літератури, встановлена 1939 в СРСР.

Присуджувалася у 1940—1953 роках. У 1966 була замінена на Державну премію СРСР

КІНЕМАТОГРАФІЧНІ РОБОТИ

Написав текст пісень до
фільмів: «Макар Нечай»
(1940),
«Богдан Хмельницький»
(1941), «Роки молодії» (1942),
«Щедре літо» (1950),
«Долина синіх скель» (1956),
«Лілея», «Таврія» (1959),
«Чорноморочка» (1960),
«Абітурієнтка» (1973).

КІНЕМАТОГРАФІЧНІ РОБОТИ

Автор сценаріїв
кінокартин:

«Навіки з російським
народом» (1954),

«Квітуча Україна» (1961),

«Ми з України» (1962).

Йому присвячено
науково-популярну
стрічку

«Андрій Малишко»
(1969).

Мешкав у Києві в будинку письменників
Роліт,
де йому встановлено пам'ятну дошку

"ТИ ПРИЙШЛА У ДНІПОГОЖІ..."

Останні 15 років свого життя поет прожив у шлюбі з відомою поетесою Любов'ю Забаштою. Про свою дружину він писав:

Ти прийшла у дні
погожі,
Хай без цвіту й солов'я.
Стала в серця на
рожі,
Як провісниця моя.
Освітила кожен кутик,
Кожну рисочку чола,
Медяного хмелю жмуток
біля серця заплела.

ВИБРАНІ ТВОРИ

Балада про
танкіста
Балада про
комвзводу
В ліфті
В теплім місяці у
травні
Вчителька
Важкі вітри не
випили роси
Гомін, гомін по
діброві
Дівча
Данило
однорукий
Дощ
Жива легенда

Кармалюк
Каменотес
Лист до гречки
Пісня про Київ
Поезія
Полонянка
Правда
Прометей
Палають огні при
долині
Пісня про рушник
Роздум
Розшумовуйся,
зелений дубе

Теслярі
Ти мене
накличешся
ночами
Україно моя
Ходить вітер
Ходить вечір
Хмарина в небі
голубім
Це було на світанку
Червоно-вишневій
зорі
Чому, сказати, й
сам не знаю
Я тебе вимріяв,
ніжну й жагучу
Заспів про Боженка

ВИБРАНІ ТВОРИ

Збірки Андрія Малишка для дітей

ПРЕМІЇ ТА НАГОРОДИ

- 1947 — Сталінська премія за збірку «Лірика» та поему «Прометей».
- 1951 — Сталінська премія за збірку «За синім морем».
- 1964 — Шевченківська премія за збірку «Далекі орбіти».
- 1969 — Державна премія СРСР за збірку «Дорога під яворами».
- Нагороджено двома орденами Леніна, Орденом Червоної Зірки, Орденом Червоної Зірки, Орден

У 2003 році НБУ випущено ювілейну монету «Андрій Малишко».

Де ти, моя стежино,
Де ти, моя єдина?
Ота стежина в ріднім
краї —
Одним одна коло
воріт?

А.

Малишко

17 лютого 1970р.

Андрія

Самійловича

Малишка не
стало.

Похований на Байковому

"А СМЕРТЬ ВІН ЗУСТРІВ..."

Смерть його сприйнялась як несправедлива, глибоко трагічна для української літератури подія.

У своїй поезії "Пам'яті побратима" Микола Нагнибіда написав:

***А смерть він зустрів
наче птиця, -
В польоті, у небі мрій...
І сниться Вкраїні, сниться
Жайворонком в небі Андрій.***